

Por multaj samideanoj el socialismaj landoj la UKoj en okcidenta mondo precipe el devizaj kaŭzoj ne estas atingeblaj. Ek de la jaro 1966 (UKo Budapeŝto) ni atentis la aranĝon en socialisma lando. Nun ni kun scivolemo sekvas la agadon den nia asocio kun la ministro por kulturo pri gajno de aranĝ-raĵto de UKo 1982 en Prago, kiu grave rolas por movada agado en kadro de 100 jaraj solenaĵoj (datreveno de E.1887), ĉar la lingvo nepre bezonas ankoraŭ precipe kompletigon rilate la faka terminaro, kiu estas preskaŭ pri ĉiuj sciencaj fakoj febre preparata. Aranĝo de fakaj terminaroj estas praktike ebla nur post apero de Plena Ilustrita Vortaro (Waringhien 1971). superkonstruas sur la bazon jam faritan, la plej malfacilan.

Pro mnohé samideány ze socialistických zemí UKojn jsou dosažitelné hlavně z devizových důvodů. Od r. 1966 (UKo v Budapešti) očekávali jsme uspořádání v socialistické zemi. Nyní se zvědavostí sledujeme jednání našeho svazu s ministerstvem kultury o získání práva na uspořádání UKo 1982 v Praze, který by měl významnou roli v aktivitě hnutí v rámci 100letých oslav (výročí Esperanta 1887), protože jazyk ještě nutně potřebuje zejména doplnění odborného názvosloví, které jest téměř pro všechny obory horečnatě připravováno. Uspořádání odborných názvosloví je velmi složitou záležitostí a je prakticky možné až po vyjití PIV (Waringhien 1971). Esperantský svět očekává odbornou pomoc hlavně od nových adeptů jazyka, jejichž úloha je usnadněna, protože činí nástavbu na nejsnadnější, již učiněný.

-UM- esprimoj.

En VF 1/76 estis aperigita de nia diligenta kunlaboranto s-ano Karel Blažek listo da vortoj kun sufikso -UM-. S-ano Blažek nun detale trastudis Plenan Ilustritan Vortaron kaj kompletigis la liston per sekvaj vortoj:

-UM- výrazy.

Ve VF 1/76 byl uveřejněn našim pilným spolupracovníkem s-ano Karlem Blažkem seznam slov s příponou -UM-. S-ano Blažek nyní zevrubně prostudoval Plena Ilustrita Vortaro a doplnil seznam následujícími slovy:

aerumi – větrat ; aksumi – otáčet se okolo osy ; akvumi – postříkat vodou ; alfabetumo – slabikář ; albumeno – tkáň bohatá na škrob v zrně (lepek); albumino – bílkovina (v posledních dvou výrazech však UM je součástí kmene – radiko); amindumi – dvořit se ; ankrumi – být zakotven v kotvišti ; arbarumi (arbarizi) – zalesnit ; aŭskultumo – poslech (lékařský);

blindumo – oslnění, krátkodobé oslepení ; brakumi – objímat, obejmout ; brulumo – zápal, zánět (med.); butikumi – toulat se od krámu ke krámu; butonumi (sed prefere butoni) – zapínat na knoflík; buŝumo – náhubek;

cerbumi – přemýšlet ; cicumo – dudlík ; ĉarumo – kolečko, trakař ;

datumi (datiĝi) – datovat se; dekuma – desítkový; dekumi – potrestat každého desátého, decimovat;

ekramumi – opatřit zástěnou; eskimumi – manévrovat kajaku, který se převrátil;

faldumu (= plisi) – řásnit, plisírovat; ferumi (huferi) – okovat; fingrumi – pohybovat prsty po něčem; flikumi (= fadenfliki) – látat, štipovat; florumi – ozdobit květy; foliumi – listovat; frenezumi – bláznit, blbnout (lidově: šílet, trojčit)

gasumi – usmrtit jedovatými plyny; glaciumi – 1. vyhladit do lesku, 2. ochladit; glatumi – hladit (laskavě); glitumi (pref. gliti) – klouzati se; grasumi – zúrodnit pole umělými a přírodními hnojivy; grasumo – hnojivo; gustumi – ochutnat; gustumo – ochutnání; gustumado – ochutnávání

hufumo – podkova

kadrumo – zárubeň; kalkanumo – podpatek; kokumi – kohoutit se; kolombumi – vrkat (zamilovaně); kolumo – límec; komunumo – společenství, obec; kortumo – soudní dvůr; kovrumo – skládatelná střecha automobilu, kočáru; krucumi – (u)křížovat; krurumo – část kalhot nebo bot kryjící nohu; kvantum – základní jednotka fyzikální veličiny

laktumo – mlíčí; lardumi – obložit maso špekem, aby bylo chráněno pře příliš ostrým ohněm; lavumi (= tuči) – lavírovat; literumi – hláskovat; livuma – levotočivý (dekstruma – pravotočivý); lotumi – losem přisoudit (loti – losovat)

malvarmumi – nastydnout; malvarmumo – katar; manumo – manželka; maksimuma – maximální; marmorumi – napodobit barvami mramor; mastrumi – hospodařit; mastruma – domácí; mastrumado – hospodaření; mastrumajo – obhospodařovaná věc, objekt; mastrumistino – posluhovačka hodinově placená; minimuma – minimální; monduma – smetánka, vyšší společnost; muntumo – věc (držák), do které anebo na kterou je namontován určitý předmět

nazumo – cvikr, skřípec; nigrumi – zatemnit (na př. město proti nočním náletům); momumi – jmenovat, ustanovit do funkce; normumi – dělit normou (matem.)

ombrumi – stínovat; okulumi – házet chtivým pohled; duonombrumi – dělat stín do ztracena (fotograf.); ondumi – zvlnit, ondulovat; optimumo – optimum; orelumo – ušanka (čepice); ovumi – snášet vejce

pakumo – obal; palisumi – nabodnout na kůl; palpebrumi – mrkat; palpebrumeti – mhouřit oči; panumi – obalovat houskou na smažení; papagumi – papouškovat; papiliumi – poletovat jako motýl; parkumi - parkovat (Kulturaj kajeroj 3-4/78 p.10); partumo – zlomek, díl (matematicky); pasumi – míjet nečinně; pendumi (= pendigi) – oběsit; pendumilo – oprátka; pendumito – oběšenec; plandumo – podrážka; platumo – přechod v letu před dotknutí se země (letectví); plenumi – (s)plnit; postumo – místo (komora), kde dochází k výbuchu motoru, prachu (u děla, motoru); povumo – práce vykonaná za jednotku času (fyzik., elektřiny, motoru); proksimuma – přibližný; porciumi – porcovat, rozdělit na porce; plenumiĝi – splnit se (antaŭplenumi – předem splnit, malplenumi – nesplnit); randumo – okrajová plocha; radumi (= radširi) – lámati v kole; rapidumo – rychlost (poměr převodu v rychlostní skříní vozidla);

referendumo – lidové hlasování, referendum; rektumo – konečník; rentumo – úrok; respondumo (=eco) – odpovědnost; rilatumo – poměr (matematicky); rosumo – orosení (studeného povrchu); ruĝumi – líčit červení; rulumi - vinout

saĝumi – předstírat moudrost (mudrovat); salivumi – slintat (*prefare: sapi*); seksumi (= koiti) – souložit; sentumo (= senso) – smysl; sapumi (prefere: sapi) – mydlit; somerumo – letní pobyt; somerumi – trávit letní pobyt v příjemném prostředí; somerumejo – letovisko; spegulumo – lékařské zrcadlo, nástroj k osvětlení tělesných dutin; spikumi – kláskovat, sbírat klásky; stratumo – vrstva usazenín, horniny; strekumi (= haĉi) –štrafovat; sunumi (suniĝi) -slunit se; sunumejo – místo na slunění, sluneční lázeň

ŝnurumi – kroucením z nití dělat šňůru, provaz; ŝnurumo – spletenina nití, drátu; ŝtiparumi – popravit na hranici; tendumi – stanovat

varmumi – utrpět následky tepla zvláště na kůži, zapařit se, oprudit; malvarmumi – nachladit se; ventumi – ovívat; ventumilo -vějíř; ventumkorbo – koš na vyfoukávání obilí; ventummaŝino – fukar, stroj, větrák na odlučování plev; vostumi – vrtět chvostem

Esperanta olimpiado. La junulara komisiono de ĈEA kunlabore kun la Pedagogia sekcio diskonigas la unuan rondon de Esperanta olimpiado. Ĉiuj partoprenantoj, kiuj plenumos la kondiĉojn de la konkuro, iros en la sekvan, ankoraŭ pli postulema „rondo“. Sen partopreno en la unua rondo ne eblas partopreno en la dua. La limdato de la unua rondo estas la 31-a de decembro. La plej bonaj taskoj estos lotumitaj kaj rekompencitaj. TASKO de la unua rondo de esperanta olimpiado:

1. Elektu el sekvaj vortoj unu, faru el ĝi almenaŭ 10 derivaĵojn aŭ kunmetaĵojn, adreson kaj uzu ilin en propozicioj: sana, ridi, nova, trovi, grava, prunti, kuŝi, ĉesi.
2. Legu almenaŭ unu esperantan rakonton (artikolon) kaj skribu en esperanto per propraj vortoj la enhavon.
3. Proprastile skribu esperante pri vi aŭ pri iu el viaj ŝatokupoj.

Vian laborojn sendu je la adreso: Miroslav Malovec, Slovákova 9, Brno 60200. Notu nomon, naskiĝtagon, adreson kaj sekvan skriban deklaron:

Esperantská olympiáda. Mládežnická sekce komise ĈES ve spolupráci s Pedagogickou sekcí vyhláší 1. kolo Esperantské olympiády. Všichni účastníci, kteří splní podmínky soutěže, postupují do dalšího, náročnějšího, kola. Bez účasti v prvním kole není možná účast v kole druhém. Uzávěrka 1. kola je 31. prosince 1978. Nejlepší práce budou slosovány a odměněny. Úkoly 1. kola esperantské olympiády:

1. Vyberte si z následujících slov jedno, vytvořte z něj alespoň 10 odvozenin nebo složenin a užit je ve větách: sana, ridi, nova, trovi, grava, prunti, kuŝi, ĉesi.
2. Přečtěte si aspoň jednu esperantskou povídku (článek) a napište vlastními slovy stručný obsah.
3. Vlastními slovy napište o sobě nebo o některé ze svých zálib.

Své práce zasílejte na adresu: Miroslav Malovec, 60200 Brno, Slovákova 9. Uveďte jméno a příjmení, datum narození, adresu a toto písemné prohlášení:

Angulo por komencantaj aŭtoroj:

Hana Oravcová: Petro kaj lia amo.

Mi opinias (domnívám se), ke ekzistas neniu homo, kiu neniun ŝatus: muzikon, sporton, manĝon, televidon, dormon, humuron ... Feliĉaj homoj, kies amo iĝis (stalo se) ŝatokupo. Sed ne ĉiam amo al io feliĉigas. Viro, pri kiu ni nun rakontos, apartenas al homoj, kiuj de ĉiam suferis (trpěli) pro ilia amo. Ni nomu lin ekzemple Petro.

Petro devenas de bulgara vilaĝa (vesnická) familio. Same kiel ĉiuj bulgaroj, eĉ li multe ŝatis bestojn. Li tiel multe amis ilin, ke estinte (když byl) infano, li ofte ploris kaj petis patron, ke li aĉetu al li ĉevalon aŭ azenon (osla), por ke li povus rajdi ĝin (jezdit na koni) kaj konkuri (závodit) kun aliaj infanoj. Sed lia patro ne kapablis (nebyl schopen) plenumi lian peton. Mankis mono kaj malgranda Petro ploris.

Foje (jednou) li, du knaboj kaj unu knabino, kiuj ankaŭ ne havis ĉevalojn kaj sopiris rajdi, grupiĝis kaj sekrete ŝteliris al loko proksime de cigana tendaro, kie estis paŝtantaj (pasoucí se) azenoj ligitaj per longaj ŝnuroj, por ke ili ne povu forkuri. Ili tre singardeme (opatrně) liberigis iun fortan virazon. Ĉiuj kvar infanoj kune ekrajdis ĝin. Sed azeno estas azeno! Ĝi ekpaŝis sendanĝere (bezpečně) kun kvar infanoj sur sia dorso. Subite ĝi ekflaregis (flari = čichati) kaj ekvidis azeninon. Ĝi levis orelojn, azene „ekkantis“ kaj ekgalopis rapide al la azenino. Kurante trans kaj tra dornarbedoj (trnité křoví), ĝi piedbatis aeren kaj faligis (shodil) infanojn teren unu post la alia. Perdinte infanojn, azeno „iais“ (hejkal) kaj avertis ciganojn. Ho, teruro alproksimiĝis. Alkuris du koleraj ciganoj kaj furiozante pro liberigita azeno, prenis longajn fortajn bastonojn (hole) kaj ekpersekutis infanojn. Piednudaj infanoj (bosé) kuris tra densaj dornarbedoj, sentante alproksimiĝintajn ciganojn, kiuj kverele kriis. Subite antaŭ infanoj aperis marĉo (bažina). Oh, kion nun fari? Timo de infanoj estis tro granda, ciganoj kruele batas. Ili jam proksimiĝas kaj ne estas alia vojo ol marĉo. Timante oni neniam tro longe decidiĝas. Infanoj senvestiĝis kaj lasinte vestojn sur bordo (břeh) tute nudaj eniris marĉon. Se vi nun pensas, ke infanoj estis savitaj, vi eraras same kiel ili. Ciganoj preninte ĉiujn vestojn revenis tendaron (zkratková akuzativní varba bez en). Kiel malagrabla situacio! Infanoj restis tute nudaj. Tiel irante surstrate (po ulici) hejmen, plej multa hontis (styděla se) tiu knabino, kvankam ŝi strebis permane (rukou) kovri unu parton de sia korpo.

Petro tre ne antaŭĝojis hejmen. Kiam li eniris ĉambron, granda „Ŝtormo“ venis. Lia patrino estis severa virino. Vidante filon tute nudan kun dorso en haŭto, ŝi ege koleriĝis, prenis longan vergon (prut) kaj kruele batis lin. „Iru serĉi veston kaj sen ĝi ne revenu!“ Sed diru: Ĉu Petro estis havanta koraĝon peti veston de ciganoj kaj denove manĝi „baton“? Ne, Petro iris nek tendaron, nek hejmen. Li iris dormi kaj loĝi en unu pajlostokon (stoh slámy). Tiel li tute nuda travivis du tagnoktojn.

Nur nokte li sekrete manĝis freŝan brasikon (zeli) el apuda ĝardeno. Venis la tria tago de lia foresteco (nepřítomnosti) kaj la patro serioze maltrankviliĝis (zneklidnil se). Li serĉis filon kaj trovis lin en pajlostoko. Petro komencis sincere plori (plakat), rakontis ĉion, kio okazis, kaj petis ege patron, ke li aĉetu al li ĉevalon. Patro nenio diris, nur prenis lin en la brakojn kaj forportis lin hejmen, kie la patrino kun kudrilo eltiris dornojn el lia postaĵo (zadnice) kaj piedoj.

Trapasis kelkaj tagoj kaj okazis io, kio feliĉigis Petron. Apud korto de ilia hejmo haltis armeo kun kanonoj tirataj por ĉevaloj. Kaj ĝojigante Petron, la patro aĉetis de soldatoj preskaŭ senpage unu kanonan ĉevalon. Petro estis en vera ekstazo. Oh, li havante ĉevalon, rajdos ĝin, konkuros kun infanoj kaj precipe li fieros antaŭ al ni jam konata knabino. Sed lia infana ĝojo daŭris ĝis ekkono, kian ĉevalon li ricevis. Tiu ĉi arma, kanona ĉevalo havis grandajn piedojn kaj hufojn (kopyta), dikan korpon, ĝi estis forta, ne povis kuri, sed plej strange estis, ke lia ĉevalo nenion vidis. Ĝi estis blinda.

(Daŭrigota)

Korespondi deziras:

(Mallongiloj – zkratky): bk – bildkartoj, ĉl – ĉiu lando, ĉt – ĉiu temo, d – deziras, f-o – fraŭlo, f-ino – fraŭlino, ft – fotografaĵoj, gd – gramofondiskoj, iŝ – interŝanĝas, its – interesiĝas, kol – kolektas, j – jaroj, kor – korespondi, lern-o – lernanto, lern-ino – lernantino, l – leteroj, m – muziko, pm – poŝtmarkoj, s-ro – sinjoro, tm – tutmonde.

Nejuna inĝeniero d kor tm; kol bk pm. Vadim Gruŝĉinski, Ab. ja. 9, 327029 Nikolajev, USSR
Mark Patterson (P.O.Box 903), *Wangahui*, Nov-Zelando, 17-j lernanto de scienco kaj lingvoj, its pri tiuj temoj kaj teologio d kor.

17-j maroka studento Meski Abdellatif, Sisi Maärouf ler, rue 75 no, deziras korespondi tutmonde.

Gekomencantoj de Krasnojarska Esp. Klubo d kor tm: Danilin Igor, gvidanto, 660113 Krasnojarsk, ul. Karbiŝeva 10, „A“-77, Sovetunio.

24-jara amiko d kor tm: Iradjavadi, 15 Sahrivar Alley, Mokhtari Station Amirieh Ave, Teheran, Irano.

Lern-inoj komencantinoj 17-20j d kor tm individue aŭ kolektive, iŝ bk. Kergetööstuse Tehnikum „Esperanto“, 200001 Tallin-1, A.Laŭteri 3, Estonio, Sovetunio.

F-ino Courtenay, 88 Headingley, Vic.349, Mount Waverley, Melbourne, Aŭstralio iŝ reproduktaĵojn de pentraĵoj sur bildkartoj.

Jaroslav Matvijišyn, Kiev, P.B. 157, Sovetunio iŝ bk pm, librojn pri pentroarto.

Galja Manova Nikolova, vilaĝo Slakoŝtica-2533, Kjustendil, Bulgario, d kor tm esperante, ruse kaj angle.

Korespondu ideale per Japana Esperanto-Korespondo-Servo ĉe *KIEG*, Sone Higashi 1-11-46-204, Toyonaka-si, 561, Japanio.

Teknikisto de ŝipkonstruado, 38j, d kor kol bk: Wieslaw Beyrowski, pk 37,84-300 Lebork, Pollando.

Narkota asistantino 27j d kor kun tm pri ĉt Gitta Szilágyi, 6000 Kecskomét, Izsáki u.5, Hungario.
Korespondantojn de Japanio ni prezentas al vi. Skribu preslitere vian aĝon, sekson, profesion, hobion kaj adreson, se eble kun foto. Japana Esp. Instituto, Waseda-mati 12-3, Sinkzyuku-ku, Tokio 162.

S-ro Samba Faal, P.O.Box 772, Bangul, Gambia d kor kun tm.

Fabio Vivoda, via VXX aprile 4, 34074 Monfalcone-GO, Italio d kor kun tm pri lingvoj, m, sporto.
Studentino d kor kun samaĝuloj: Maja Maslljankova, 5040 Samorodehi, Orag Velko Tarnovski, Bulgario.

Studento (bankoficisto) 22j d kor kun tm pri ĉt, kol bk: Francisco Eduardo Lupion, Caixa Post al 5746, CEP-01000, Sao Paŭlo, Brazilio.

Oficistino 48j d kor kun tm pri ĉt: Maria Zejer, Os. Brody 3m.10, PL-43-450 Ustroń, Pollando.

Letervesperon aranĝos nova Esp. rondeto, skribu amase. Ni d kor kun vi. Esperanto-rondo, Postfach 1932, D-6740 Landaŭ (Pflaz), Feder.resp.*Derm.*

Instruisto serĉas kontakton por 13-jaraj lernantoj. Per Edler, Dingelvik 1249, S-66010 Dals Langen, Svedujo.

Literatura instruisto d kor kutmonde: M. A. Bagherieh, Bahrami Hospital Ave, 101, Teheran 16, Irano.

57-j f-o d kor pri astrologio, studi profundajn misterojn de a vivo kaj pri ĉt. serĉas veran kaj profundan amikecon. Chester Field, 307 Newman Knoxville, II 61448, Usono.

18-jara patro de du filinoj d koresponde perfektigi sian lingvoscion Hosro Iranpur, Line C1-1, Kanun Ahwaz, Irano.

26-jara komencanto d perfektigi per kor: V. Arulappan, Vizhapallam, Kurinjipadi P.O., 607302 Tamilnad, Hinda Unio.

Metallaborista sindikata klubo ĉe kompanio ATLET AB, PF138, S-43501 Mölnlycke, Svedio d kor kun sindikatoj el tm.

20 komencantoj 12-20j d kor kun tm pri ĉt: Palaco de Pioniroj, Str ĈeluskinneeV 46, 625 Tjuman USSR – Sovetunio.

XXXXXXXX
XXXXXX
XXX
X

Esperantský kroužek
Klubu pracujících
Cs 29501 Mnichovo Hradiště

Tiskopis
Imprimé 50%
Presajo

LIAZ-KP-1521/Hr